

- samenwerking bedrijventerreinen: verdeling lusten, lasten en risico's;
- financieringsfonds: programmatische aanpak, waarbij een koppeling wordt gelegd tussen de doelstellingen van de Bestuurscommissie en het financieringsfonds; ook de relatie met het Regionaal Stimuleringsfonds komt hier aan de orde;
- bij concrete ruimtelijke opgaven: realisatiestrategie per deelgebied;
- samenwerking met overige belanghebbenden, partners en het SRE.

Financieringsfonds

Primair zijn er nu, op basis van het convenant, 4 terreinen waarop de Bestuurscommissie wil sturen: **Wonen, Werken, Infrastructuur** en **Voorzieningen**. Hierin, én in de drie thema's **kennis en innovatie, groen en bereikbaarheid**, zitten aanknopingspunten voor een programmatische aanpak bij de inzet van middelen vanuit het financieringsfonds. De programmatische aanpak financieringsfonds wordt verder uitgewerkt.

Bijlage: ontstaansgeschiedenis

In zijn brief aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant van 12 november 2002 licht de minister van BZK zijn standpunt toe ten aanzien van het niet doorgaan van de voorgenomen gemeentelijke herindeling in de regio Eindhoven. In deze brief verzoekt hij Gedeputeerde Staten in samenspraak met de betrokken gemeenten te rapporteren over niet-vrijblijvende oplossingsmogelijkheden voor de ruimtelijke problemen van Eindhoven. Naar aanleiding hiervan heeft een regiegroep van bestuurders van de gemeenten van het stedelijk gebied Eindhoven en de provincie Noord-Brabant overleg gevoerd over een ruimtelijke en bestuurlijke oplossing voor de ruimtenood van Eindhoven voor de komende 25 jaar.

Daarbij is in latere instantie ook de ruimtelijke problematiek aan de oostzijde van het stedelijk gebied betrokken. De betrokken gemeenten waren Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Nuenen c.a., Son en Breugel, Veldhoven en Waalre.

Dit overleg heeft geleid tot overeenstemming over een oplossing voor deze problematiek. In november 2003 zijn de hoofdlijnen van deze overeenstemming vastgelegd in een conceptbrief aan de minister en de rapportage 'Regionale samenwerking in het stedelijk gebied Eindhoven'. Deze zijn door de gemeenteraden van de betrokken gemeenten goedgekeurd. De brief aan de minister is verzonden op 12 mei 2004.

In de periode daarna is deze overeenstemming verder uitgewerkt en vastgelegd in het convenant tussen de acht betrokken gemeenten. Over dit convenant is tijdens de vergadering van de regiegroep van 2 juli 2004 overeenstemming bereikt. Het convenant vormt op ruimtelijk gebied de basis voor de bestuurlijke samenwerking van de gemeenten in het stedelijk gebied in de periode 2005 - 2030 aanvullend op het RSP. Het is voorgelegd aan de raden van de acht gemeenten en geakkoorddeerd.

De overeenstemming is van vitaal belang voor de regio. Enerzijds om een antwoord te bieden op de ruimtelijke problematiek van Eindhoven nu is afgezien van gemeentelijke herindeling, anderzijds om een hoogwaardig vestigingsklimaat in de regio te creëren en de centrumgemeenten in de regio te positioneren als (inter-)nationaal concurrerende milieus. De afspraken in het convenant zijn wezenlijk voor een duurzaam bestuurlijk evenwicht in de regio, maar bovenal om de ontwikkeling van het stedelijk gebied als geheel te bevorderen.

Meer informatie?

Neem dan contact op met Joan van Dijk, telefoon 040 259 45 67.

Secretariaat van de Bestuurscommissie
Stedelijk Gebied Eindhoven
Keizer Karel V Singel 8
5615 PE Eindhoven

Of kijk op www.sre.nl/bestuurscommissie.

BESTUURS COMMISSIE STEDELIJK GEBIED EINDHOVEN

SAMENWERKINGSESSAY

2007

“De gemeenten in het stedelijke gebied Eindhoven werken samen teneinde een oplossing te bieden voor de ruimtelijke problematiek van Eindhoven en aan de oostzijde van het stedelijk gebied en om via strategische investeringen te bevorderen dat het stedelijk gebied een hoogwaardig vestigingsklimaat biedt.”

Artikel 1 van het Convenant regionale samenwerking Stedelijk Gebied Eindhoven

In dit essay gaat het om ‘Samen sterker staan’, met als doel een superieur vestigingsklimaat te creëren voor bewoners en bedrijven. Dit essay is niet een nieuwe visie; het is een beschrijving van waartoe de bestuurscommissie bestaat en wat de meerwaarde is van samenwerking.

Waarom staan we samen sterker?

De burger laat zich niks gelegen liggen door gemeentegrenzen. Hij woont in Best, heeft een vriendinnetje uit Helmond, gaat stappen in Eindhoven en wandelen in Waalre. De burger kiest de juiste plek voor elk moment en elke activiteit.

Als stedelijk gebied herbergen we veel verschillende woonmilieus, bedrijventerreinen, natuur, uitloopgebieden, voorzieningen enzovoort. Door de verschillen is er voor elk wat wils! Hierdoor hoeft niet elke gemeente alles te bieden. Elke gemeente kan zich richten op dat waar ze goed

in is, waardoor we gezamenlijk en met precies genoeg concurrentie, een zeer complete regio zijn.

Deze verscheidenheid is iets wat we alleen in gezamenlijkheid hebben, we zijn complementair. Deze verscheidenheid wordt sterker wanneer de eigenheid duidelijk en herkenbaar is. We moeten de verscheidenheid gezamenlijk waarborgen en uitbuiten. Dat kan door ze op een hoger niveau met elkaar in verband te brengen.

Op dat hogere niveau blinkt het stedelijk gebied uit in kennis en innovatie en groen. Verder bindt ons het vraagstuk van de bereikbaarheid. De verweving van deze 3 thema's is overal in het hele gebied terug te vinden.

Daarin zijn we een eenheid.

Kortom, we staan sterker door:

“Eenheid in verscheidenheid”.

Samenwerking in de bestuurscommissie

In maart 2005 is het convenant regionale samenwerking Stedelijk Gebied Eindhoven getekend.

In dit convenant zijn afspraken vastgelegd over woningbouw en bedrijventerreinen, over een sanctiemethodiek hierbij, over een financieringsfonds, en over de bestuurscommissie zelf. Door de tijd komen nieuwe onderwerpen voor samenwerking naar boven, merken we dat bestaande afspraken uitwerking verdienen en dat weer andere afspraken hun doel hebben bereikt.

En dat is goed. De bestuurscommissie is juist het gremium dat kan inspelen op deze constante veranderingen. Dat komt door het besef dat we er samen voor staan. Dat een probleem van de een ook het probleem van de ander is. Door het vertrouwen dat als je zelf een probleem hebt, je er niet alleen voor staat. Door het besef dat het verschil tussen 'bemoeien' en 'helpen' ligt, in het al dan niet hebben van een gezamenlijk doel. En dat gezamenlijke doel hebben we.

In het convenant is het gezamenlijke voor een deel geconcretiseerd. De bestuurscommissie faciliteert en bewaakt de uitvoering van de afspraken.

Daarnaast is de bestuurscommissie een samenwerkingsplatform, om gezamenlijk op te trekken. De samenwerking richt zich daarbij primair op de afspraken uit het convenant, maar de samenwerkende gemeenten kunnen de bestuurscommissie als platform gebruiken waarop elk onderwerp aangekaart kan worden. Door de schaal en de betrokkenheid van de bestuurscommissie is het een platform waar snel en flexibel op onderwerpen ingesprongen kan worden.

De lijnen naar het regiobestuur en de ambtelijke organisatie van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) zijn kort. Er wordt gekeken naar de gezamenlijke belangen en naar het juiste gremium om een probleem aan te pakken. Desgewenst kunnen nieuwe afspraken worden toegevoegd aan de samenwerking. Liefst op het niveau van het SRE, maar het kan ook binnen de bestuurscommissie. Voorop staat dat de bestuurscommissie en het regiobestuur elkaar aanvullen. Dubbel werk en bestuurlijke drukte worden voorkomen!

Het convenant

De in het convenant gemaakte afspraken behelzen:

- het terugdringen van de **scheefheid goedkope woningen/dure woningen** tussen Eindhoven enerzijds en de randgemeenten anderzijds, door te bouwen voor de eigen sociale behoefte;
- na 2010 de realisatie van **10.000 woningen** buiten de gemeentegrenzen van Eindhoven om tegemoet te komen aan de woningvraag vanuit Eindhoven (Eindhovense overloop);
- de realisatie van **250 hectare** bedrijventerreinen (netto) buiten de gemeentegrenzen van Eindhoven om tegemoet te komen aan vraag vanuit Eindhoven en nieuwe vestigers in de regio Eindhoven (Eindhovense overloop);
- het verbeteren van de **bereikbaarheid** van de regio;
- het creëren van hoogwaardige **voorzieningen**.

Nadrukkelijke afspraak is dat elke gemeente haar eigen verantwoordelijkheid heeft voor het uitvoeren van deze afspraken. De bestuurscommissie is er echter voor verantwoordelijk dat het wordt uitgevoerd.

Stedelijk gebied Eindhoven-Helmond

Een belangrijke ambitie van de bestuurscommissie is het leveren van een bijdrage aan het realiseren van een hoogwaardig vestigingsklimaat in het stedelijk gebied Eindhoven-Helmond. Dit kan zij doen door middel van de realisering van voldoende en aantrekkelijke woon- en werkgebieden en via strategische investeringen. De uitvoering van deze opgave door de bestuurscommissie vindt plaats binnen het beleidskader van het Regionaal Structuurplan regio Eindhoven (RSP).

In het convenant is (indirect) vastgelegd dat sprake is van één stedelijk gebied, dat bestaat uit twee stedelijke polen. Dit komt overeen met het verstedelijkingsconcept uit het RSP, waarbij drie zones worden onderscheiden:

- de westflank, gevormd door de stad Eindhoven en de aangrenzende dorpen in de randgemeenten;
- het middengebied, gevormd door delen van het meer landelijke grondgebied van meerdere gemeenten;
- de oostflank, gevormd door de stad Helmond.

Tevens is in het RSP vastgelegd, dat het Brainport-concept het 'leitmotiv' vormt voor de verdere ontwikkeling van de regio.

De gebiedsontwikkelingen en strategische investeringen in het stedelijk gebied dienen afgestemd te zijn op de ontwikkeling van de twee stedelijke polen die zowel als één geheel, als zelfstandige eenheden (met eigen karakteristieken) functioneren.

Bijzondere positie Helmond

Het convenant gaat voor een groot deel over de oplossing voor de ruimtenood die Eindhoven heeft. Hierin heeft Helmond niet direct een rol. Er is echter niet voor niks in het convenant een formulering gekozen, waarbij het gaat om het bieden van een oplossing voor de ruimtelijke problematiek van Eindhoven en aan de oostzijde van het stedelijk gebied. Helmond heeft een vergelijkbare problematiek. Voor de oplossing daarvan is Helmond aangewezen op gemeenten, die geen deel uitmaken van het convenant, de Peelgemeenten. Daarnaast speelt Helmond bij de focus op het vestigingsklimaat een heel belangrijke en directe rol. Helmond is een essentiële partner, omdat het een onlosmakelijk onderdeel is van het stedelijk gebied en zijn unieke bijdrage levert aan de eenheid in verscheidenheid: onmisbaar om de complete regio te kunnen zijn.

Vormen van samenwerking

Samenwerking kan op verschillende manieren en op verschillende niveaus. Uitgangspunt is dat als een gemeente iets zelf kan, dat de voorkeur heeft. Bij problemen, bijvoorbeeld in de uitvoering, wordt in principe het laagste effectieve niveau benut om gezamenlijk op te trekken. De volledige bestuurscommissie moet niet aan lokale problemen werken.

De bestuurscommissie moet worden benut voor die onderwerpen waar het gezamenlijke aan de orde is. Bij samenwerking tussen gemeenten wordt de bestuurscommissie regelmatig geïnformeerd. Hierdoor wordt kennis gedeeld en kan zo nodig gezocht worden naar oplossingen op een hoger niveau en wordt de meerwaarde van samenwerken benut.

Een aantal algemene samenwerkingstaken van de bestuurscommissie:

- De bestuurscommissie zorgt voor duidelijke regie, impulsen en 'spelregels' voor samenwerking.
- De bestuurscommissie kijkt altijd of er meerwaarde is door gezamenlijk op te trekken. 'Out of the box'-opties kunnen daarbij heel vernieuwend werken.

- De bestuurscommissie staat open voor goed doordachte samenwerkingsvoorstellen per opgave, ook als het om andere gezamenlijke opgaven in het stedelijk gebied gaat.
- De bestuurscommissie kan een signalerende en een faciliterende (zowel personele als financiële) rol hebben.
- De bestuurscommissie en de ondersteunende ambtenaren komen regelmatig bijeen om informatie uit te wisselen en maken daarmee een nog betere samenwerkingscultuur. Minstens 1 keer per jaar wordt een bijeenkomst belegd voor de leden van de bestuurscommissie samen met een hoge ambtelijke vertegenwoordiger. Het onderwerp van deze bijeenkomst is de samenwerking.
- De bestuurscommissie handelt binnen de grenzen van het convenant. Als dreigt dat die grenzen overschreden worden, zullen de gemeenteraden geïnformeerd worden.

Over de samenwerking met het SRE:

- Dubbelwerk wordt voorkomen.
- De bestuurscommissie sluit zoveel mogelijk aan bij bestaande regiobrede structuren en informatie. Goed voorbeeld hiervan is de werkwijze die met de provincie en alle SRE-gemeenten is afgesproken over het monitoren van de bestemmingsplancapaciteiten (de MATRIX).
- De bestuurscommissie en het SRE versterken elkaar.
- Het Dagelijks Bestuur van het SRE en de bestuurscommissie informeren elkaar continu over de belangrijkste onderwerpen.
- Een delegatie van de bestuurscommissie zal daartoe in ieder geval twee keer per jaar overleggen met een delegatie van het Dagelijks Bestuur van het SRE; zo nodig vindt vaker afstemming plaats.
- Het financieringsfonds en het Regionaal Stimuleringsfonds kunnen aanvullend op elkaar zijn. Het financieringsfonds richt zich op de versterking van het stedelijk gebied, het Regionaal Stimuleringsfonds op de versterking van de gehele regio, inclusief het stedelijk gebied.

Samenwerkingshoofdstukken

Op de volgende onderwerpen wordt al gewerkt aan nadere spelregels voor samenwerking:

- sancties: uitwerking van sanctiesystematiek;
- wonen: aanbieden van gevarieerde, kwalitatief hoogwaardige woningen, in de juiste verhoudingen sociaalmarkt; voorkomen dat alles in één keer op de markt komt; onderzoek naar bovenlokaal toewijzingsbeleid;